

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Abonnement

Binnen de stad, 2 fr. per jaar.
 Buiten de stad, 2 1/2 fr.
 Een blad afzonderlijk 15 centimes.
 De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
 Aankondigingen 15 centimes per drukregel.
 Reclamen, vormissen en andere artikels voortaan
 of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.
 Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, groote Markt, n° 37, te Tongeren.

De personen die tot hertoe hun abonnement aan den Postrijder niet betaald hebben, zijn verzocht hetzelfde zonder uitstel te komen voldoen.

TONGEREN, DEN 31 JANUARI.

De schoolbeweging.

Verleden jaar hebben de katholieke scholen der provincie Luit 2458 leerlingen bijgewonnen. In hetzelfde tijdstip werden er 26 nieuwe christelijke scholen gebouwd en 48 nieuwe klassen.
 Opmerkenwaardige bijzonderheid: de school-inkwisiteurs hebben hun verfoeilijk werk in vier kantons der provincie voltrokken: in die kantons is de katholieke schoolbevolking seltens op eene aanzienlijke wijze toegenomen.
 Die uitslagen bewijzen dat de anders meer en meer verstaan de noodzakelijkheid eener christene opvoeding.

Het houdt niet op, dat vragen van kredieten in het ministerie van openbaar onderwijs.
 Dat departement wordt een afgrond gelijk het departement van oorlog.
 M. Van Humbeek vraagt voor 1881 alweer een bijgevoegd krediet van 54,666 fr. 75.
 Daarenboven vraagt hij nog een nieuw krediet van 40,000 fr.
 Dus alweer een malsche greep van een klein 100,000 fr.

Minister Sainctelette.

De *Moniteur* logenstraft de tijding als zou er oneenigheid bestaan tusschen de leden van het ministerie. Het vertrek van den heer Sainctelette heeft, volgens het officieel blad, geene andere oorzaak dan eene ongesteldheid van den minister.
 De *Gazette* houdt de tijding der oneenigheid staande, ondanks de logenstraffing van den *Moniteur* en, wat meer is, geeft aan het officieel blad zelve eene logenstraffing.
 De *Moniteur* zegt dat de heer Sainctelette op reis is wegens ongesteldheid. Welnu, zegt de *Gazette*, de heer Sainctelette heeft Brussel niet verlaten. Op dit oogenblik poogt hij, in de Nationale Bank, de positie te bekomen welke opengevallen is door de benoeming van den heer Eug. Anspack tot onder-gouverneur.

BINNENLAND

M. Rolin, minister van binnenlandsche zaken, zal gelast worden met het interim van het ministerie van openbare werken, gedurende de afwezigheid van M. Sainctelette.
 — Men schrijft uit Arlon:
 In den omtrek dier stad beginnen zich razende honden te vertoonen; zij hebben reeds den dood van een persoon veroorzaakt. Te Athus alleen heeft men meer dan dertig honden moeten afsnaken, alsook een paard dat op 16 December gebeten was en dat teekens van razernij vertoonde. Er is bevel gegeven al de honden in den omtrek op te sluiten tot het gevaar zal geweken zijn.
 — Verscheidene wolfabrieken te Verviers hebben hunne betalingen gestaakt. Men spreekt van een deficiet van 6 à 7 miljoen.
 — Vooraleer het huis van M. Almeyn te huren, had Vaughan zich gericht tot een anderen eigenaar, M. Rittweger. Het uitzicht van Vaughan moet echter zoo schurkachtig geweest zijn, dat, na zijn vertrek, de eerste zorg van M. Rittweger was te onderzoeken, of er geen voorwerpen verdwenen waren.
 M. Almeyn heeft niet zonder moeite eene schets gemaakt van Henri Vaughan; hij heeft deze aan het parket gegeven. De *Gazette* zegt die schets gezien te hebben; inderdaad die figuur gelijkt op M. Bara, met 't verschil dat de minister zijnen hoed sterk achter uit zet en haast den kraag van den frak rakende, terwijl Vaughan den hoed recht op het hoofd heeft staan.
Até deuas!... Volgens de *Europe*, is er een nieuw vertelselje in de zaak-Bernays, en dezen keer komt dit nog wel van... hooger hand. De moord van M. Bernays wordt toegeschreven aan... gij zult het in geen honderd jaar raden... aan de nihilisten.
 Dees of geen dossier kon deze sekte hinderen en het dossier doen verdwijnen door den houder ervan van kant te maken, is iets dat heel aannemelijk is.
 Het is, volgens de *Europe*, M. d'Elhounge, die deze denkwijze zou hebben uitgevonden en ze aan MM. Frère en Bara zou willen onderwerpen. Deze laatste zou het heel vervelend vinden, dat hij zoo sterk op den legendarie Vaughan gelijkt; zij voegt het liberaal blad erbij. Daaraan is nogtans heel weinig te doen.
 Als men zoo 'n vertelsel als hierboven wil maken, en de geheime maatschappijen in de zaak mengen, kan men er zeker altijd eenige dozijnen per dag fabriekeren, en die altijd meer gezonden zijn zullen hebben dan die dat hier wordt voor den dag gebracht. Laat ons ernstig blijven!

BUITENLAND

Frankrijk.

Men schrijft uit St-Jean-d'Angely, dat de omstreken dier stad sedert eenigen tijd onveilig gemaakt worden door kwaaddoeners, die de justitie tot nu toe niet heeft kunnen ontdekken. Deze dagen werd een jongen gewapenderhand aangevallen en ontsnapte slechts met moeite aan de handen zijner aanranders. Bijna elken dag ontstaat er brand in de omstreken, en al die rampen zijn het werk eener misdadige hand. De gendarmerie en de politie doen ongeoorde, maar vruchteloze pogingen om de misdadigers te ontdekken.
 De ontlofing van Paulilles te Pont-Vendres, heeft achtien slachtoffers gemaakt. Twee mannen werden gedood en zestien vrouwen. Men weet nog altijd niet waaraan de ramp moet toegeschreven worden en er bevinden zich nog negen lijken onder de puinen. Een onderzoek is begonnen.

Woensdag morgen, toen de exprestrein de statie van Tarascon was binnengereden, vond men in een rijtuig van 2^e klas het lijk van eenen vermoorden koopman in vee. De geldbeugel van den vermoorde stond open en al zijn geld was gestolen. De misdaad was gepleegd bij middel van eenen dolk. De steek was in de schedel toegebracht en het lemmer langs den mond uitgekomen.

Zekere heer Loncle was woensdag naar Wassigny gereden, om er geld te ontvangen. Onderweg hoorde hij zuchten; hij stapte uit zijn rijtuig en zag twee personen, waarvan een hem zegde dat zijn kameraad ziek was geworden en de heer Loncle verzocht hem buiten in zijn rijtuig mee te laten rijden. De heer Loncle had medelijden met hen en keerde zich om, om zijne paarden te doen vooruitstappen. De twee schurken vielen toen de heer Loncle langs achter aan en sloegen hem tot hij bewusteloos neerviel; daarna maakten zij zich meester van eene som van 10,000 fr. in het koffer van het rijtuig gesloten.

MOORD OP EENEN PASTOOR.

Het assisenhof van het departement du Cher, te Bourges (Frankrijk) houdt zich thans bezig met eene zaak, die eenige overeenkomst heeft met den moord dezer dagen te St-Arcons-d'Allier op eenen priester gepleegd. Ziehier de feiten van het proces.
 In den morgen van den 13 september 1881, begaf de eerw. heer Lévé, pastoor van Jussy, zich naar de gemeente Précy, om er de mis te lezen. Na de mis keerde hij naar Jussy terug, doch hij kwam niet thuis. 's Avonds hoorde zijne dienstmeid aan de pastorie kloppen. Zij vroeg wie er was, daar zij de stem van haren meester niet erkende. Zij kreeg geen antwoord, doch de persoon die geklopt had, verwijderde zich spoedig.
 Het parket werd aanstonds verwittigd, en drie dagen later ontdekte men het lijk van den priester in een zandput begraven. De ongelukkige priester werd langs achter door een gewerschot getroffen.
 De diefstal was de drijfveer der misdaad. De pastoor had altijd eene tamelijke som gelds bij zich en de moordenaar had hem zijn geld en zijne horlogie ontstolen. Op de pastorie, in den geldkoffer van den priester, vond men nog eene som van 15,000 fr. en eenige titels. De moordenaar kende ongetwijfeld die omstandigheid, en 's avonds was hij aan de pastorie komen kloppen. Indien de dienstmeid had opengedaan, zou er waarschijnlijk een tweede moord gepleegd zijn.
 De vermoedens vielen aanstonds op twee slecht befaamde inwoners van Précy, Murat en Rochelle beiden wildstroeppers en smokkelaars. Men ontdekte weldra verpletterende bewijzen tegen hen, en de twee betichtten werden voor het assisenhof verzonden. De zaak werd dinsdag opgeroepen.

Eene zonderlinge aanhouding had dinsdag te Marseille plaats. Een politie-agent was zich gaan laten scheeren toen eensklaps op straat de kreten weerklonken: « Houdt den dief! houdt den dief! ». De plecht voor alles, dacht de agent en gansch ingezeept de servet nog om den hals, snelde hij de straat op en gelukte er in een pick-pocket aan te houden, die den geldbeugel eener dame had pogen te stelen.

Zondag namiddag zaten te Tourcoing een 10tal personen in de benedenzaal eener herberg eene pijp te rooken en een liedje te zingen. Eensklaps liet zich een gekraak hooren, de grond zonk onder de voeten weg en de drinkers voleinden hun deuntje op den bodem des kelders, waarop zij samen met de meubelen van het vertrek, en allerlei puinen terecht kwamen. Gelukkig was niemand gekwetst en de stoffelijke schade zelfs is betrekkelijk onbeduidend.

Nergens schijnt men gerust over den toestand van zaken in Frankrijk: de fransche republiek komt verdacht voor aan bijna al de europesche hoven. De officieuze russische bladen beschuldigen openlijk het fransch gouvernement toe te

laten, dat Parijs het kwartier-generaal wordt der nihilisten en koningsmoorders. « Het is tijd, zou dezer dagen een der ministers van Alexander III gezegd hebben, dat dit internationaal schandaal op houdt! »

Engeland.

Londen was dinsdag weder in een dichten mist gebuld, die het verkeer zeer belemmerde. De bootjes op de Theems vaarden niet. In de winkels moest de gaz worden aangestoken; al de gebouwen in de City waren schitterend verlicht, en het elektrische licht op *Blackfriars Bridge* en de andere plaatsen was mede in werking gesteld. Verscheidene ongelukken werden door deze mist veroorzaakt. Aan de *Nine Elms* statie onder anderen, raakte een man tusschen twee wagens geklemd en bezeerde zich ernstig, en in de *Victoria Street* werd eene jonge dame overreden.
 Maar het ernstige ongeluk had plaats bij de statie van den Noorderspoorweg te Hornsby. Daar botste een trein, die wat later was dan gewoonlijk, op eenen anderen, welks machinist veegeus den mist de waarschuwende seinen niet gezien had. Een waggon derde klasse werd verbrijzeld, 2 reizigers gedood en 1 gewond. De overige reizigers van de beide volle treinen bleven ongedeerd en hielpen de gekwetsten van onder de overblijfselen van den waggon halen, wat bij den dichten mist een zeer bezwaarlijk werk was. Aan de gewonden werd eerst te Hornsby geneeskundige hulp verschaft, waarna zij in een bijzonderen trein vervoerd werden.

Een groot getal Jesuiten, uit Frankrijk verjaagd, hebben zich in Engeland gevestigd. Pater Dulac, die vroeger de voorbereidende school van St. Genoveva te Parijs bestierde, heeft eene school te Kantelberg geopend. Deze bevat reeds 160 fransche leerlingen.

Rusland.

In geen land wordt zooveel kaart gespeeld als in Rusland. Van de hoogste kringen tot bij de laagste standen is het kaartspel de meest geliefde uitspanning. Er zijn zelfs een aantal families die alleen van het kaartspel bestaan en op eenen grooten voet leven, en de invloed, die van zulke gezinnen uitgaat, werkt het nihilisme niet weinig in de hand. Een sprekend bewijs van de hoogte waartoe de kaartkoorts in Rusland gestegen is, geven de cijfers van het jaarlijksch verbruik. De kaartvervaardiging is er een monopolie der Kroon, en er bestaat maar eene fabriek die het geheele land voorziet. In die fabriek worden alle dagen 24,000 spellen kaarten vervaardigd. Reken men de werkdagen van een jaar op 300, dan levert zij dus jaarlijks niet minder dan 7,200,000 spellen af.

NIHILISTEN TE MOSCOU.

Ook te Moscou dat tot nu toe aanzien werd als het laatste bolwerk van het keizerlijk gezag, schijnt door het nihilisme en de revolutie ondermijnd te worden. Men zegt dat twee weken geleden de politie er talrijke aanhoudingen heeft gedaan.
 Eenige personen waren in een hotel te Moskou afgestapt en ontvingen er veel vreemdelingen. Zij hadden een salon gehouwd, doch de vreemdelingen werden meest onthaald in een klein afgelegen vertrek. De vrouw van den hotelhouder vatte vermoedens op, en verstond zich met den hundert van eene kamer mevens dit vertrek gelegen.
 De hundert betrok een ander logement en de vrouw verborg zich in zijne eerste kamer, om hare gasten af te luisteren. Zij bemerkte spoedig dat zij met samenzwervers te doen had; men sprak er van eenen nieuwen aanslag op den keizer, die te St-Petersburg of te Gatchina moest gepleegd worden. Er was ook veel spraak van een dokter, die geld moest brengen en die niet kwam.
 De dokter verscheen eindelijk, doch de samenzwervers werden ongerust over de verhuizing van den hundert, waarvan wij hooger spraken. Op een avond gingen zij zonder licht zijne kamer doorzoeken. De vrouw van den hotelhouder die zich juist op dat oogenblik in het vertrek bevond hield zich stil in een leunstoel gedoken en in de duisternis bemerkte men haar niet.
 Zodra de samenzwervers de kamer verlaten hadden, ging zij de politie verwittigen die aanstonds het hotel deed bezetten en twee-entertig personen aanhield.

Nadere bijzonderheden over desamenzwervers ontbreken.

Spanje.

AANSLAG OP HET LEVEN VAN DON ALFONSO.

De dagbladen van Spanje melden dat er eene poging heeft plaats gehad om den trein te doen ontriggelen die den koning en de koningin van Spanje naar Madrid terugvoerde.
 Acht mannen van 't hoofd tot de voeten gewapend hadden de duisternis te baat genomen om in de statie van Caracellera twee riggels der baan

weg te nemen; maar een hoer die hen aan het werk had gezien ging aanstonds den statieoverste verwittigen.

Deze deed al gauw den telegraaf spelen en de opzichter der Linie werd verwittigd. Zes gendarmen sprongen op den trein nevens den machinist en de riggels werden herplaatst. Toen de trein te Madrid aankwam wist de koning nog niets van het gebeurde.

Amerika.

Hoe de brandweer te Chicago slaapt, wordt door een dagbladcorrespondent aldus beschreven: « De brandweermannen liggen met wullen onderkleeders aan in bedden, boven de herplaatsten van de spuiten en wagens. Hetzelfde toestel die het alarmsein geeft, trekt de slapenden de dekens van het lijf, wekt hen; de mannen snellen, met hunne bovenkleeders over den arm, naar eenige luiken in den vloer en glijden langs daar aangebrachte stangen naar beneden; een humber opent de deuren en de wagens rijden weg, naar de plaats van den brand. Want ondertusschen zijn de opgetuigd staande paarden naar de disselboomen gestrongen, waar zij door een paar handgrepen van de wachthelhenden aangespannen worden.

De mannen trekken onderweg hunne bovenkleeders aan. Een der wachthelhenden heeft terstond na het aanspannen der paarden het vuur in de stompsluit aangemaakt, en doorgaans hebben de uitstekend ingerichte spuiten reeds stoom als zij op de plaats van den brand aankomen.

Politiek overzicht

De Hollandsche Kamer had de bespreking van het handelsverdrag met Frankrijk verschoven. Op aandringen van het bestuur is die bespreking verleden week hernomen en zij heeft aanleiding gegeven tot het verwerven van dit wetontwerp met 46 stemmen tegen 52.

Te Lisabon waar het handelsverdrag vooreerst met gunstige oogen beschouwd werd, is er ook eene zekere tegenkanting ontstaan die nogtans schijnt geene gevolgen te zullen hebben.

Het voorstel van M. Windthorst strekkende tot de afschaffing van de meiwet op de verbanning der geestelijken, is in den Bondsraad toegekomen, die het naar zijn komiteet van justitie heeft verzonden. Dit wil zeggen, dat de Bondsraad niet van zin is spoedig met de kwestie bezig te houden.
 De katholieken zullen echter de zaak door drijven en de kwestie in de Landdagen brengen.

ONTSLAG VAN M. GAMBETTA.

Na de geleden neerlaag bleef M. Gambetta niets anders over dan zijn onslag te geven. Dit heeft hij dan onmiddellijk gedaan. Eene depeche uit Parijs meldt dat aanstonds na de zitting, de ministers bijeengekomen zijn. Zij besloten gezamenlijk hun ontslag te geven; de brief waarin zij hun voornemen aan den president der republiek te kennen gaven was spoedig opgesteld en werd op staande voet ondertekend.

Na de zitting der Kamer, had voor het *Palais Bourbon*, toen de Algeveerdigen het Paleis verlieten, eene volksmanifestatie plaats. Men hoorde roepen: *Vive Gambetta!* en *Vive le Scrutin de liste!* maar er werd ook geroepen *A bas Gambetta!* Voor de overige hadden er geene wanorderlijkheden plaats.

Latere berichten uit Parijs bevestigen hetgeen wij hooger zagen; dat de fransche Kamer de neerlaag van M. Gambetta zoo volledig mogelijk heeft willen maken. Na de eerste stemming op het eind paragraaf der commissie (84), waarover op de vraag van M. Gambetta het eerst gestemd werd heeft het opperhoofd van het kabinet verklaard dat het ministerie aan de discussie geen deel meer kon nemen. Daarop verliet hij met al de ministers de vergadering. De Kamer zette de discussie niet meer voort zij stonde nog alleen en elk harer stemmings was eene nieuwe neerlaag voor M. Gambetta. De Kamer vond er vermaak in den doik in de wonde om te draaien. De zitting werd eerst ten 9 ure 's avonds geheven. Het ministerie Gambetta heeft tien weken geleefd.

Het gerucht als zou M. Grévy M. Leon Say geroupen hebben brengt overal een goeden indruk te weeg.

De Deutsche Rijksdag moest reeds zaterdag uittrengaan; de zitting is tot morgen verlengd om aan de tegenstrevers van het gouvernement gelegenheid te geven eene overwinning te behalen. Op die belastingen is een overschot van 15 miljoen mark, die de minister voorstelde aan te wenden tot bestrijping van militaire uitgaven.

De heer Richter stelde voor de belastingen met die som te verminderen en zijn voorstel door de katholieken ondersteund, bekwam eene schitterende meerderheid.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat eene Duitsche zending naar Konstantinopel vertrekken zal, om aan den sultan de eere-teekens van den Zwarten Adelaar te overhandigen; de prins van Brou en Radziwill zullen van de zending deel nemen.